

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 26. september 2018
Kontor: EU-retskontoret
Sagsbeh: Daniella Gabris
Sagsnr.: 2018-3051-0016
Dok.: 849509

Samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg den 11. – 12. oktober 2018

Side:

3-14	Punkt 1:	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om rammer for forebyggende rekonstruktion, muligheden for en ny chance og foranstaltninger med henblik på mere effektive procedurer for rekonstruktion, insolvensbehandling og gældssanering og om ændring af direktiv 2012/30/EU
15-30	Punkt 2:	e-beviser: A) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager*, B) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige re-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

* Forordningen har hjemmel i TEUF, tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, finder derfor anvendelse, hvilket indebærer, at forordningen ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

præsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager

- 31-34** Punkt 3: Grundlæggende rettigheder:
A) Udveksling af synspunkter med direktøren for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA), B) Rådskonklusioner om anvendelsen af EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder i 2017
- 35-38** Punkt 4: Sikring af frie og retfærdige valg, herunder mod misbrug af persondata og cyberangreb
- 39-41** Punkt 5: Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)**
- 42-45** Punkt 6: Gensidig anerkendelse på det strafferetlige område – styrkelse af gensidig tillid

** Forordningen har hjemmel i TEUF, tredje del, afsnit V. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Lissabon-Traktaten, finder derfor anvendelse, hvilket indebærer, at forordningen ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark ("retsforbeholdet").

Dagsordenspunkt 1: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om rammer for forebyggende rekonstruktion, muligheden for en ny chance og foranstaltninger med henblik på mere effektive procedurer for rekonstruktion, insolvensbehandling og gældssanering og om ændring af direktiv 2012/30/EU

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2016) 723 endelig

1. Resumé

Forslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet. Forslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018 med henblik på vedtagelse af en generel indstilling, navnlig vedrørende forslagets bestemmelser om rekonstruktion mv., idet der tidligere er vedtaget en delvis generel indstilling om andre af forslagets bestemmelser. Generelt har forslaget bl.a. til formål at undgå unødvendige konkurser samt at fjerne hindringer for f.eks. frie kapitalbevægelser. Regeringen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. De foreslåede bestemmelser om rekonstruktion – der er hovedsigtet for den generelle indstilling – forventes at kræve visse justeringer af dansk lovgivning. Da direktivforslaget imidlertid sigter til en fleksibel minimumsharmonisering, forventes forslaget dog ikke i væsentlig grad at ændre den eksisterende danske rekonstruktionsordning, som i 2010 blev vedtaget af et enigt Folketing. Forslaget forventes derudover ikke at have væsentlige statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. I lyset heraf – og i lyset af, at regeringen i øvrigt er positiv over for de overordnede mål med forslaget – kan regeringen i det hele tilslutte sig formandskabets oplæg om en generel indstilling.

2. Baggrund

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 53 og 114 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Artikel 53 omhandler bl.a. samordning af medlemsstaternes lovgivning om adgang til at optage og udøve selvstændig erhvervsvirksomhed. Artikel 114 omhandler harmonisering af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende det indre markeds funktion. Direktivforslaget er dermed ikke omfattet af det danske retsforbehold. Forslaget behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 vedtog Rådet en delvis generel indstilling vedrørende en del af forslagets bestemmelser – nærmere bestemt om gældssanering for iværksættere mv., effektivisering af insolvensprocedurer mv. samt dataindsamling. I forhold til disse bestemmelser var og er det vurderingen – sådan som der blev redegjort for over for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet – at bestemmelserne i meget vidt omfang efterlader Danmark fleksibilitet, hvorfor de ikke i nævneværdig grad vil få betydning for gældende dansk ret.

Det forventes nu, at formandskabet vil lægge op til, at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018 vedtager en generel indstilling vedrørende forslagets øvrige bestemmelser – navnlig om rekonstruktion mv. Herefter forventes det, at formandskabet indleder drøftelser med Kommissionen og Parlamentet om direktivforslaget i sin helhed.

3. Formål og indhold

Følgende gennemgang baserer sig på Kommissionens oprindelige forslag fra november 2016 samt udviklingen i de løbende forhandlinger på arbejdsgruppeniveau.

Formålet med direktivforslaget angives overordnet at være at fjerne hindringer for f.eks. frie kapitalbevægelser og etableringsfriheden forårsaget af forskelle mellem medlemsstaternes regler om rekonstruktion, gældssanering mv. Kommissionen henviser derudover bl.a. til, at de foreslåede regler generelt skal tjene til at forbedre investeringsmuligheder, undgå unødvendige konkurser, fremme iværksætterkultur mv.

Direktivforslaget har tre hoveddele, hvoraf kun del nr. 1 er relevant for den generelle indstilling, der forventes drøftet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018:

- 1) Skyldners adgang til forebyggende rekonstruktion
- 2) Gældssanering mv. for iværksættere
- 3) Effektivisering af rekonstruktions-, insolvens- og gældssaneringsprocedurer

Nr. 1) Forslagets bestemmelser om adgang til forebyggende rekonstruktion (artikel 4-18)

Forslagets art. 4 omhandler adgangen til forebyggende rekonstruktion. Det fremgår således bl.a., at medlemsstaterne skal sikre, at skyldnere i økonomiske vanskeligheder ved sandsynlighed for insolvens har adgang til en ordning for forebyggende rekonstruktion med det formål at undgå insolvens mv. Der lægges op til, at en begæring om forebyggende rekonstruktion kan indgives af skyldneren samt – hvis medlemsstaten bestemmer det – af fordringshaverne.

Forslagets art. 5-7 indeholder bestemmelser om den periode, hvori en forebyggende rekonstruktionsplan forhandles. Efter disse bestemmelser er udgangspunktet, at skyldneren i et vist omfang bevarer kontrollen over virksomhedens daglige drift mv. Der foreslås desuden regler om, i hvilket omfang der skal ske beskikkelse af en person eller et organ til f.eks. at bistå eller føre tilsyn med skyldneren.

Derudover foreslås en række regler vedrørende suspension af kreditorfølgning af skyldneren under rekonstruktionsforhandlingerne. Der lægges op til, at suspensionsperioden som udgangspunkt er på højst 4 måneder, men at perioden e.o. af de ansvarlige myndigheder kan forlænges op til, som hovedregel, 12 måneder.

Forslagets art. 8-15 indeholder bestemmelser om de oplysninger, der skal fremgå af en rekonstruktionsplan, om planens vedtagelse, stadfæstelse og virkning samt om klage over planen. Der foreslås således bl.a. regler om kreditorers afstemning om en rekonstruktionsplan mv. samt regler om, at planen som udgangspunkt skal stadfæstes af en relevant myndighed. Endelig foreslås der regler om appel til en højere retsinstans e.l. over stadfæstelse af en rekonstruktionsplan.

Forslagets art. 16-17 indeholder bestemmelser, som har til formål at skabe sikre rammer for tilførsel af ny finansiering mv. og andre dispositioner, der gennemføres i forbindelse med en rekonstruktionsplan (f.eks. ny finansiering, som er nødvendig for at sikre en virksomheds drift mv. under rekonstruktionsforhandlinger, eller rimelige udgifter til professionel rådgivning e.l.)

Det bemærkes derudover, at direktivforslaget indeholder én bestemmelse om såkaldt "early warning", der også forventes omfattet af oplægget om en forestående generel indstilling. Bestemmelsen tager sigte på at sikre, at

skyldnere og iværksættere har adgang til såkaldte "early warning"-værktøjer, som kan hjælpe med tidligt at afsløre en forværring af deres økonomiske situation.

Nedenfor skitseres kort direktivforslagets øvrige hoveddele nr. 2-3, der – som nævnt – ikke forventes omfattet af formandskabets oplæg om en generel indstilling:

Nr. 2) Forslagets bestemmelser om gældssanering mv. for forgældede iværksættere ("en ny chance") går ud på, at medlemsstaterne skal sikre, at håbløst gældssatte iværksættere kan opnå gældssanering. Forslaget indeholder i den forbindelse bl.a. bestemmelser om gældssaneringsperioden, der som udgangspunkt ikke må være over 3 år.

Nr. 3) Forslagets bestemmelser om effektivisering af rekonstruktions-, insolvens- og gældssaneringsprocedurer omhandler bl.a. grund- og efteruddannelse af myndighedsrepræsentanter og insolvensbehandlere mv. samt forskellige principper for effektiv håndtering af sager om f.eks. rekonstruktion og insolvens.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens opfattelse, at direktivforslaget respekterer nærhedsprincippet.

Det anføres således bl.a. i forslaget, at på grund af de mange forskelle mellem de nationale regler for rekonstruktion og "en ny chance" (gældssanering) i EU er det yderst usandsynligt, at medlemsstaterne enkeltvis vil være i stand til at sikre den generelle sammenhæng mellem deres egen og andre medlemsstaters insolvenslovgivning.

Særligt for så vidt angår muligheden for "en ny chance" (gældssanering) skelner Kommissionen mellem fysiske personer, der er iværksættere henholdsvis forbrugere. Kommissionen fremhæver, at iværksættere konstant søger nye kilder til investering (ofte på tværs af landegrænser), mens forbrugere hælder til lokal finansiering (lån fra lokale banker). Kommissionen

anfører på den baggrund, at forbrugeres overgældsætning først bør håndteres på nationalt plan, men anfører samtidig, at medlemsstaterne kan overveje at anvende de samme gældsaneringsprincipper på alle fysiske personer.

Det er på det foreliggende grundlag regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

For så vidt angår rekonstruktion indeholder konkursloven en række regler om rekonstruktionsbehandling ved skifteretten. Overordnet set er rekonstruktion en insolvensprocedure på samme måde som konkursbehandling. I modsætning til konkursbehandling er hovedformålet med rekonstruktion at prøve at bevare skyldnerens virksomhed – f.eks. via en akkordordning med kreditorerne.

En skyldner, der er insolvent, skal ifølge loven tages under rekonstruktionsbehandling, når det begæres af skyldneren eller en fordringshaver. En skyldner er insolvent, hvis den pågældende ikke kan opfylde sine forpligtelser, efterhånden som de forfalder, medmindre betalingsudygtigheden må antages blot at være forbigående. Insolvens antages i almindelighed at foreligge, hvis skyldneren f.eks. erkender at være insolvent eller har standset sine betalinger.

En rekonstruktion skal ifølge loven mindst indeholde et af følgende elementer: Tvangsakkord – der f.eks. kan gå ud på procentvis nedsættelse eller bortfald af fordringer mod skyldneren – eller virksomhedsoverdragelse.

Ved indledningen af rekonstruktionsbehandlingen beskikker skifteretten bl.a. en eller flere rekonstruktører, der i samarbejde med skyldneren skal undersøge mulighederne for at rekonstruere den nødlidende virksomhed.

Senest 4 uger efter rekonstruktionsbehandlingens indledning afholdes et møde med fordringshaverne, hvor et forslag til rekonstruktionsplan drøftes. Derpå skal der som udgangspunkt efter senest 6 måneder afholdes møde i skifteretten med henblik på afstemning om rekonstruktionsforslaget. Konkursloven indeholder i den forbindelse regler om vedtagelse af rekonstruktionsforslaget, herunder om stemmeret. Det vedtagne rekonstruktionsforslag er ifølge loven ikke gyldigt, før det er stadfæstet af skifteretten.

Konkursloven indeholder i øvrigt bl.a. regler om skyldners dispositioner under rekonstruktionsbehandlingen og begrænsninger i adgangen til under rekonstruktionsbehandlingen at søge fyldestgørelse i skyldnerens aktiver.

Om ”early warning”-værktøjer bemærkes, at sådanne i Danmark er indført til brug for små og mellemstore virksomheder. Siden 2007 har en offentligt drevet ordning, ”Early Warning”, været et tilbud om gratis, uvildig og fortrolig vejledning til virksomheder i krise. Ordningen, der hører under Erhvervsministeriet, er ikke lovreguleret.

Konkursloven indeholder endvidere regler om gældssanering for fysiske personer. Skifteretten kan under nærmere angivne betingelser afsige kendelse om gældssanering efter skyldners begæring, hvis skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til – og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til – at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at gældssanering vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold.

For så vidt angår insolvensprocedurer mv. er der i konkursloven fastsat regler med henblik på at sikre hurtig og effektiv behandling af bl.a. konkursboer. Således følger det f.eks. af konkursloven, at kurator skal fremme et konkursbos behandling mest muligt, ligesom skifteretten kan pålægge kurator at foretage det fornødne til at fremme boets behandling og slutning inden for en af skifteretten fastsat frist. På samme måde er der for rekonstruktioner fastsat en række tidsfrister, som skal sikre sagens fremme. I konkursloven er desuden fastsat nærmere regler for skifterettens beskikkelse og afsættelse mv. af kuratorer og rekonstruktører.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Vedtagelse af direktivforslaget må forventes at få lovgivningsmæssige konsekvenser. Herunder forventes forslaget at medføre et behov for at ændre konkursloven, bl.a. i forhold til de foreslåede regler om en skyldners adgang til forebyggende rekonstruktion. I sin nuværende udformning er de foreslåede direktivbestemmelser dog fleksible, hvorfor implementeringen ikke i væsentlig grad forventes at ændre den eksisterende danske rekonstruktionsordning, jf. nærmere nedenfor under pkt. 10.

Vedtagelse af forslaget forventes derudover at kræve, at "early warning"-ordningen lovfæstes. Det forventes dog ikke, at der indholdsmæssigt skal foretages væsentlige ændringer af den eksisterende danske ordning.

Økonomiske konsekvenser

I forhold til de bestemmelser, som forventes at være hovedsigtet for en forestående generel indstilling – navnlig om rekonstruktion mv. – bemærkes, at implementeringen som nævnt ikke synes at forudsætte væsentlige ændringer af de gældende danske ordninger på området. Tilsvarende forventes forslaget heller ikke umiddelbart at medføre væsentlige økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at have andre konsekvenser eller at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 25. september 2018.

Direktivforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Vestre Landsret, Østre Landsret, Sø- og Handelsretten, Samtlige byretter, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Aarhus Universitet, Juridisk Institut, Aalborg Universitet, Juridisk Institut, ADIPA, Advokatrådet, Akademikernes Centralorganisation, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ATP-huset, Autobranchens Handels- og Industriforening, Business Danmark, Bygherreforeningen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danish Venture Capital and Private Equity Association, Danmarks Aktionærforening, Danmarks Almene Boliger, Danmarks Eksportforening, Danmarks Energi, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Forsikringsmæglere og Forsikringsagenturer (FDFA), Dansk Metal, Danmarks Nationalbank, Danmarks Rederiforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Ejendomsmæglerforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk InkassoBrancheforening, Dansk Kredit Råd, Dansk Told og Skatteforbund, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Insolvensadvokater, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Speditører, Datatilsynet, Det Faglige Hus, DJØF, Ejendomsforeningen Dan-

mark, EKF Eksport Kredit Fonden, Erhvervsstyrelsen, Fagligt Fælles Forbund (3F), Finans og Leasing, Finans-forbundet, Finansiell Stabilitet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Fondsmæglerforeningen, Forbrugerrådet, Forenede Danske Motorejere (FDM), Forsikring & Pension, Forsikringsmæglerforeningen, Frie Funktionærer, FSR – danske revisorer, FTF, Garantifonden for indskydere og investorer, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, Grundejernes Landsorganisation, HK Landsklubben Danmarks Domstole, Håndværksrådet, Ingeniørforeningen IDA, Institut for Menneskerettigheder, Investeringsfundsbranchen (IFB), Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte, Kommunernes Landsforening, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kooperationen, Kristelig Arbejdsgiverforening (KA), Kristelig Fagbevægelse, Kuratorforeningen, Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet, Landbrug og Fødevarer, Landsorganisationen Danmark, Lederne, Lejernes Landsorganisation, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Lønmodtagerne Garantifond, Politiforbundet, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Regionale Bankers Forening, Retspolitisk Forening, SKAT, Syddansk Universitet, Juridisk Institut, Søfartsstyrelsen, VP securities.

Justitsministeriet har modtaget høringsvar fra:

Sø- og Handelsretten, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Dansk Industri, Finans Danmark, FSR – danske revisorer, Håndværksrådet og Lønmodtagerne Garantifond.

De indkomne høringsvar, der blev oversendt den 7. april 2017, drejer sig overvejende om de foreslåede nye regler om forebyggende rekonstruktion.

Høringsparterne er generelt positivt stillet over for direktivforslaget og de bagvedliggende formål.

Af konkrete opmærksomhedspunkter mv., som høringsparterne pegede på, kan fremhæves følgende:

- Forståelsen af direktivforslaget giver på nogle punkter anledning til tvivl, hvilket bør afklares i det videre forløb – det gælder f.eks. i forhold til kreditorers rettigheder under skyldnerens rekonstruktionsbehandling.
- I forlængelse heraf giver det anledning til tvivl, hvordan sikrede kreditorer – herunder panthavere – stilles efter direktivforslaget sammenlignet med dansk ret. I høringen gives der i den forbindelse bl.a. udtryk for, at hvis sikrede kreditorer opnår en ringere retsstilling end

efter dansk ret, vil det bl.a. kunne have som konsekvens, at danske virksomheders muligheder for bank- og realkreditfinansiering mod sikkerhedsstillelse på sigt vil forringes.

- De foreslåede regler om, at en rekonstruktionsbehandling som udgangspunkt udelukker anden kreditorforfølgning, bør ikke på urimelig måde gribe ind i aftaleforhold mellem skyldneren og banker, f.eks. i forhold til en uudnyttet kredit. I høringen gives der i den forbindelse bl.a. udtryk for, at usikkerhed om sådanne løbende bankmellemværender tilsvarende på sigt kan forringe danske virksomheders muligheder for finansiering.
- Der efterlyses klare kriterier – og vide rammer – for, hvornår der efter direktivforslaget kan/skal beskikkes en ”bobehandler” (rekonstruktør), der bistår under rekonstruktionsbehandlingen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Rådet har tidligere – som også før nævnt – på et rådsmøde i juni 2018 vedtaget en delvis generel indstilling vedrørende en del af forslagets bestemmelser (om gældssanering for iværksættere mv., effektivisering af insolvensprocedurer mv. samt dataindsamling). I forhold til disse bestemmelser var og er det vurderingen – sådan som der blev redegjort for over for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet – at bestemmelserne i meget vidt omfang efterlader Danmark fleksibilitet, hvorfor de ikke i nævneværdig grad forventes at få betydning for gældende dansk ret.

Det forventes nu, at formandskabet vil lægge op til, at Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018 vedtager en generel indstilling vedrørende forslagets øvrige bestemmelser – navnlig om rekonstruktion mv. Herefter forventes det, at formandskabet indleder drøftelser med Kommissionen og Parlamentet om direktivforslaget i sin helhed.

Siden forslagets fremsættelse i november 2016 har en arbejdsgruppe under Rådet arbejdet indgående med direktivforslaget. I den forbindelse har en række medlemsstater – herunder Danmark – navnlig udtrykt ønske om fleksibilitet for medlemsstaternes implementering af bl.a. de nævnte bestemmelser om rekonstruktion. Overordnet set er resultatet blevet – ligesom det var

tilfældet for bestemmelserne om gældssanering mv., som blev drøftet på rådsmødet i juni 2018 – at bestemmelserne om rekonstruktion synes fleksible og rummelige, jf. nærmere herom i det følgende.

For så vidt angår den danske rekonstruktionsordning, blev reglerne herom – på baggrund af en betænkning afgivet af Konkursrådet – vedtaget i 2010 af et enigt Folketing.

Som skitseret ovenfor under pkt. 6, er der tale om et teknisk og detaljeret regelsæt, der overordnet set søger at balancere en rimelig mulighed for at redde en nødlidende virksomhed fra konkurs – f.eks. via en akkordordning – over for hensynet til kreditorerne. Konkursloven indeholder i den forbindelse en lang række regler om skyldnerens og kreditorens rettigheder og pligter samt skifterettens og rekonstruktørens rolle (f.eks. om afholdelse af møder i skifteretten; frister for sagens fremdrift; underretning og inddragelse af kreditorer; afstemningsregler; rekonstruktørens belysning af skyldnerens virksomhed; tilsidesættelse af eventuelle urimelige dispositioner e.l. foretaget af skyldneren; forholdet mellem rekonstruktion og anden kreditorforfølgning; skifterettens godkendelse af en rekonstruktionsplan osv.).

Den minimumsharmonisering, som direktivforslagets bestemmelser om rekonstruktion lægger op til, vurderes i vidt omfang at udtrykke principper og minimumskrav, der allerede er afspejlet i – og kan rummes inden for – den eksisterende danske rekonstruktionsordning. Direktivbestemmelserne synes i det hele at efterlade Danmark fleksibilitet i forhold til at opretholde og gennemføre nationale regler på området.

Det gælder bl.a. i forhold til de opmærksomhedspunkter mv., som høringsparter har fremhævet, jf. nærmere herom ovenfor under pkt. 8.

Eksempelvis har det for regeringen været et væsentligt fokuspunkt, at de foreslåede regler om rekonstruktion ikke forringer vilkårene for sikrede kreditorer (f.eks. en långiver, der har pant i et af skyldnerens aktiver). Resultatet er blevet, at direktivforslaget ikke i væsentlig grad synes at ændre på vilkårene for sikrede kreditorer sammenlignet med gældende dansk ret. Det skal bl.a. ses i lyset af, at der i direktivforslaget er sikret en henvisning til, at kreditorer som udgangspunkt ikke kan påtvinges en ringere retsstilling ved en rekonstruktion, end de efter medlemsstatens nationale regler – i Danmark konkursloven – ville have fået ved en konkurs.

Også i forhold til skyldnerens løbende bankmellemværender og i forhold til beskikkelsen af en rekonstruktør – der også blev fremhævet som fokuspunkter under høringen, jf. ovenfor under pkt. 8 – er direktivforslaget så vidt set blevet så rummeligt og fleksibelt, at de danske regler på området uden væsentlige ændringer synes at kunne videreføres.

Det forventes, at direktivet skal implementeres senest 3 år efter dets ikrafttræden – i al fald for så vidt angår de fleste af dets bestemmelser. Når det endeligt vedtagne direktiv foreligger – efter formandskabets forhandlinger med bl.a. Parlamentet – vil Justitsministeriet nøje analysere direktivet med henblik på at udarbejde de nødvendige ændringer af navnlig den danske konkurslovs bestemmelser om rekonstruktion. Justitsministeriet forventer at bede Konkursrådet om at forestå analysearbejdet, ligesom ministeriet i øvrigt løbende har inddraget Konkursrådet i det hidtidige arbejde med direktivforslaget.

Som skitseret ovenfor – og som også nævnt ovenfor under pkt. 7 – forventes implementeringen af direktivets rekonstruktionsbestemmelser imidlertid ikke i væsentlig grad at ændre den eksisterende danske rekonstruktionsordning. Det forventes således umiddelbart, at de lovændringer, som implementeringen kan give anledning til, bl.a. vil omhandle sprogbrug samt en nærmere angivelse i loven af, hvordan rekonstruktøren skal beskrive skyldnerens virksomhed og situation. Implementeringen vil eventuelt også forudsætte mere udførlige lovregler om kreditorers afstemning om en rekonstruktionsplan, herunder inddeling af kreditorer efter type, uden at det dog derved synes nødvendigt med grundlæggende indholdsmæssige ændringer af den gældende ordning.

Det kan formentlig også komme på tale i mindre omfang at fremrykke tidspunktet for, hvornår en skyldner kan påbegynde rekonstruktionsbehandling. Direktivforslaget forudsætter således, at en skyldner kan undergå rekonstruktionsbehandling, når der er en ”sandsynlighed for insolvens”. Den danske konkurslov forudsætter, at skyldneren er insolvent, dvs. at den pågældende ikke kan opfylde sine forpligtelser, efterhånden som de forfalder, medmindre betalingsudygtigheden må antages blot at være forbigående. Omvendt overlader direktivforslaget det dog udtrykkeligt til medlemsstaterne at definere begrebet ”sandsynlighed for insolvens”, ligesom den danske konkurslov i øvrigt allerede i dag opererer med forskellige kategorier for, hvornår skyldneren må formodes at være insolvent (f.eks. hvis skyldneren har standset sine betalinger).

Om "early warning"-værktøjer, dvs. f.eks. tilbud om rådgivning af virksomheder i krise e.l., kan afslutningsvist tilføjes – som også nævnt ovenfor under pkt. 7 – at implementeringen af direktivet derudover forventes at kræve, at den eksisterende danske "early warning"-ordning under Erhvervsministeriet lovfæstes. Som også nævnt ovenfor, forventes det dog ikke, at der indholdsmæssigt skal foretages væsentlige ændringer af den danske ordning.

Samlet set synes de direktivbestemmelser, der forventes omfattet af en forstående generel indstilling, at være fleksible og rummelige. Det gælder også de foreslåede bestemmelser om rekonstruktion, som er hovedsigtet for en generel indstilling. Bestemmelserne herom synes således i vidt omfang at udtrykke principper og minimumskrav, der allerede er afspejlet i den eksisterende danske rekonstruktionsordning. Implementeringen af direktivet forventes derfor heller ikke i væsentlig grad at ændre den eksisterende danske rekonstruktionsordning, som i 2010 blev vedtaget af et enigt Folketing. I lyset heraf – samt i lyset af, at regeringen i øvrigt er positiv over for de overordnede mål om f.eks. at fjerne hindringer for frie kapitalbevægelser – kan regeringen i det hele tilslutte sig formandskabets oplæg om en generel indstilling.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 7. april 2017. Sagen er senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 1. juni 2018 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018.

Dagsordenspunkt 2: e-beviser: A) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager, B) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

Forslaget til forordning er omfattet af retsforbeholdet.

Forslaget til direktiv er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2018) 225 endelig

KOM(2018) 226 endelig

1. Resumé

Forslaget til forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager er omfattet af retsforbeholdet. Forslaget til direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager er ikke omfattet af retsforbeholdet. Forslagene er sat på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018 med henblik på en politisk drøftelse. De to forslag blev fremsat af Kommissionen som en samlet pakke den 17. april 2018 og er en del af en række tiltag fra Kommissionen som opfølgning på Kommissionens antiterrorpakke fra oktober 2017. Forslagene har overordnet til formål at lette indsamlingen af elektronisk bevismateriale på tværs af landegrænser i straffesager. Derudover har direktivforslaget til formål at reducere hindringer for tjenesteudbydernes frie udveksling af tjenesteydelser. Forslagene vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Direktivforslaget forventes umiddelbart at nødvendiggøre ændringer i dansk lovgivning samt at få statsfinansielle konsekvenser. Forordningsforslaget er omfattet af retsforbeholdet, og forslaget har derfor i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Det vurderes dog umiddelbart, at en vedtagelse af forordningsforslaget sammenholdt med en vedtagelse af direktivforslaget vil have konsekvenser for Danmark. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslagene. Fra dansk side er man foreløbigt overordnet positiv over for forslagene. Fra dansk side vil der blive lagt vægt på, hvilken betydning forslagene vil have for Danmark i lyset af

retsforbeholdet, herunder for danske myndigheder, tjenesteudbydere, samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater.

2. Baggrund

Kommissionen har den 17. april 2018 fremsat en pakke bestående af a) et forordningsforslag om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale samt b) et direktivforslag om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager.

De to forslag supplerer de eksisterende EU-regler om retligt samarbejde, herunder konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater, samt den europæiske efterforskningskendelse. Danmark deltager ikke i sidstnævnte på grund af retsforbeholdet.

Forordningsforslaget er fremsat *med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1. I henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender) deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.*

Direktivforslaget er fremsat *med hjemmel i TEUF artikel 53 og 62. Direktivforslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet, og Danmark deltager derfor i en kommende vedtagelse af det foreliggende direktivforslag, der således vil være bindende for og finde anvendelse i Danmark.* Begge forslag skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294).

Forbedring af grænseoverskridende adgang til e-beviser har indgået i arbejdet med strafforfølgelse i cyberspace, der bl.a. omfatter spørgsmål vedrørende kryptering og e-beviser. Emnet har siden været drøftet på en række rådsmøder fra 2015-2017.

Forordningsforslaget er modtaget i dansk sprogversion den 24. maj 2018. Direktivforslaget er modtaget i dansk sprogversion den 25. maj 2018.

3. Formål og indhold

3.1. a) Forslag til forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager

3.1.1. Forslaget generelt

Forordningsforslaget bygger på princippet om gensidig anerkendelse og indfører *europæiske pålæg om (1) udlevering og (2) sikring af elektronisk bevismateriale, der er lagret af en tjenesteudbyder, der udbyder sine tjenester i EU. De to typer pålæg kan kun udstedes i forbindelse med straffesager, herunder i forbindelse med efterforskning.*

Begge typer pålæg vil skulle udstedes eller godkendes af en judiciel myndighed i en medlemsstat (udstedelsesstaten) og fremsendes ved brug af en særlig attest direkte *til tjenesteudbyderen eller dennes retlige repræsentant, som tjenesteudbyderen – i medfør af det samtidigt fremsatte direktivforslag – har udpeget med henblik på indsamling af bevismateriale.*

Forslaget adskiller sig fra andre retsakter, der bygger på princippet om gensidig anerkendelse, ved, at myndighederne i den medlemsstat, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret (den fuldbyrdende medlemsstat), som udgangspunkt ikke inddrages, idet pålægget sendes direkte til tjenesteudbyderen *eller dennes retlige repræsentant.*

Myndighederne i det land, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret, vil kun blive inddraget i særlige tilfælde, eller hvis tjenesteudbyderen eller repræsentanten ikke efterkommer pålægget.

Forslaget finder kun anvendelse i grænseoverskridende situationer, det vil sige i tilfælde, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret i en anden medlemsstat end udstedelsesstaten. I de tilfælde, hvor tjenesteudbyderen er etableret eller repræsenteret i samme medlemsstat som den udstedende myndighed, vil sikringen eller udleveringen af bevismaterialet skulle ske efter nationale regler. Forslaget finder ligeledes anvendelse, hvis tjenesteudbyderen ikke er etableret eller repræsenteret i EU, men udbyder tjenester i EU.

3.1.2. Nærmere om forslagets centrale elementer

I forslagets kapitel 1 er der fastsat regler om genstand, definitioner og anvendelsesområde.

I forslagets kapitel 2 er der fastsat regler om udstedelse og gennemførelse af pålæg, brug af attester, fortrolighed, underretning af den person, dataene vedrører, og godtgørelse af udgifter.

I forslagets kapitel 3 er der fastsat regler om sanktioner og fuldbyrdelse i tilfælde af manglende overholdelse.

I forslagets kapitel 4 er der fastsat regler om retsmidler.

I forslagets kapitel 5 er der fastsat afsluttende bestemmelser om bl.a. overvågning og rapportering, Kommissionens delegerede beføjelser, evaluering samt ikrafttræden.

Omfattede tjenesteudbydere

Forordningen gælder for alle tjenesteudbydere, der udbyder en række nærmere angivne tjenester i EU, herunder tjenesteudbydere, der ikke er etableret i EU.

Det afgørende for, om en tjenesteudbyder "udbyder tjenester i EU", er, om tjenesteudbyderen gør det muligt for juridiske eller fysiske personer i en eller flere medlemsstater at anvende sine tjenester. Den blotte tilgængelighed af tjenesten er dog ikke tilstrækkelig. Der stilles derfor også krav om en "væsentlig tilknytning" til den eller de medlemsstater, hvor tjenesterne stilles til rådighed, hvilket vil skulle afgøres på grundlag af en række momenter. En sådan væsentlig tilknytning anses for at være til stede, hvis tjenesteudbyderen er etableret i en eller flere medlemsstater i EU. For tjenesteudbydere uden for EU vil det være afgørende, om der er et betydeligt antal brugere i en eller flere medlemsstater, eller om tjenesteudbyderen målretter sine tjenester en eller flere medlemsstater, f.eks. ved at markedsføre tjenesterne på det nationale sprog eller ved at udbyde app's i lokale "app-butikker".

Udbydere af følgende typer af tjenester er omfattet af forslaget:

- 1) Elektroniske kommunikationstjenester som defineret i artikel 2, stk. 4, i direktivet om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (forslaget til direktiv er endnu ikke vedtaget).
- 2) Informationssamfundets tjenester som defineret i artikel 1, stk. 1, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535, for hvilke lagring af data er et afgørende element i den tjeneste, der leveres til brugeren, *herunder sociale netværk, onlinemarkedspladser til fremme af transaktioner mellem deres brugere samt andre udbydere af hostingtjenester.*
- 3) Internetdomænenavns- og IP-nummereringstjenester, såsom udbydere af IP-adresser, *domænenavnsadministratorer, domænenavnsregistratorer og hermed forbundne privatlivs- og proxytjenester.*

Omfattede data

Følgende typer af data er omfattet af forslaget:

- 1) Abonnementsdata, hvilket omfatter data vedrørende:
 - a) en abonnents eller en kundes identitet, herunder navn, fødselsdato, postadresse eller fysisk adresse, fakturerings- og betalingsoplysninger, telefonnummer eller e-mail
 - b) *type tjeneste og dens varighed*
- 2) Adgangsdata (*data vedrørende påbegyndelsen og afslutningen af en brugeradgangssession til en tjeneste, som skal bruges til at identificere brugeren, f.eks. oplysninger om den IP-adresse, der anvendes under adgangssessionen*)
- 3) Transaktionsdata (*data vedrørende leveringen af en tjeneste, der udbydes af en tjenesteudbyder, som tilvejebringer en kontekst eller yderligere oplysninger om en sådan tjeneste og er genereret eller behandlet af tjenesteudbyderens informationssystem, f.eks. afsender og modtager af en meddelelse eller en anden form for interaktion*)
- 4) Indholdsdata (*lagrede data i digitalt format, f.eks. en nedskrevet eller indtalt besked, videoer, billeder og lyd*)

De omfattede typer data er nærmere beskrevet i forordningsforslaget.

Forslaget omfatter data, der allerede er lagret af eller på vegne af tjenesteudbyderen, og kan således ikke anvendes i forhold til data, der lagres efter det tidspunkt, hvor pålægget modtages.

Det fremgår af forslaget, at alle kategorier indeholder personlige data og dermed er omfattet af garantierne i EU-databeskyttelsesreglerne.

På grund af de forskellige grader af indgreb i de grundlæggende rettigheder er der i forordningsforslaget fastsat forskellige betingelser for anvendelse af editions- og sikringskendelser vedrørende abonnents- og adgangsdata på den ene side og transaktions- og indholdsdata på den anden side.

Udstedende myndighed

I alle tilfælde skal en judiciel myndighed have enten udstedt eller godkendt pålægget om udlevering eller sikring af bevismaterialet.

Et pålæg om *udlevering* af transaktions- eller indholdsdata kan kun udstedes eller godkendes af domstolene. Er der tale om udlevering af abonnements- eller adgangsdata, vil pålægget også kunne udstedes eller godkendes af anklagemyndigheden.

Et pålæg om *sikring* af data vil kunne godkendes af både domstolene og anklagemyndigheden, uanset hvilken type data, der er tale om.

Betingelser for udstedelse af påbud

Et pålæg om udlevering af abonnentsdata og adgangsdata og et pålæg om sikring af elektronisk bevismateriale vil kunne udstedes for enhver lovovertrædelse.

Et pålæg om udlevering af transaktions- og indholdsdata forudsætter derimod, at der er tale om en af følgende typer overtrædelse:

- 1) En strafferetlig overtrædelse, der i udstedelsesstaten er undergivet en strafferamme på mindst 3 års fængsel.
- 2) En række *særlige harmoniserede strafferetlige overtrædelser, hvor bevismaterialet typisk kun vil være tilgængeligt i elektronisk form*. Det drejer sig om overtrædelse af en række nærmere opregnede bestemmelser i følgende retsakter:
 - a) Rådets rammeafgørelse 2001/413/RIA af 28. maj 2001 om bekæmpelse af svig og forfalskning i forbindelse med andre betalingsmidler end kontanter.
 - b) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/92/EU af 13. december 2011 om bekæmpelse af seksuelt misbrug og seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2004/68/RIA.

- c) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/40/EU af 12. august 2013 om angreb på informationssystemer og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2005/222/RIA.
- d) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/541 af 15. marts 2017 om bekæmpelse af terrorisme og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2002/475/RIA og ændring af Rådets afgørelse 2005/671/RIA.

Det er en betingelse, at der er tale om bevismateriale til brug for efterforskningen eller retsforfølgningen i en konkret straffesag, og at pålægget er nødvendigt og forholdsmæssigt i den enkelte sag. For pålæg om udlevering af bevismateriale er det desuden en betingelse, *at et lignende retsmiddel er tilgængeligt for samme overtrædelse i en sammenlignelig national situation i udstedelsesstaten.*

Brug af attester

Begge typer pålæg vil skulle fremsendes via særlige attester, der skal oversættes til et af de officielle EU-sprog i den medlemsstat, hvor den retlige repræsentant er bosiddende eller etableret, medmindre modtageren har erklæret at ville acceptere attester på et af de andre officielle EU-sprog.

Tidsfrister

For så vidt angår pålæg om udlevering af bevismateriale skal modtageren fremsende de efterspurgte oplysninger senest 10 dage efter modtagelse af pålægget, medmindre udstedelsesmyndigheden har angivet en kortere frist. I nødssituationer skal modtageren fremsende oplysningerne uden unødigt forsinkelse og senest efter 6 timer.

For så vidt angår pålæg om sikring af bevismateriale skal modtageren sikre de efterspurgte oplysninger uden unødigt forsinkelse. Modtageren vil skulle opretholde sikringen af data i 60 dage eller – hvis udstedelsesmyndigheden inden for de 60 dage over for modtageren bekræfter, at der er blevet indledt en procedure om anmodning om udlevering – så længe det er nødvendigt for, at modtageren kan efterkomme den efterfølgende anmodning om udlevering.

Forslaget fastsætter regler for de tilfælde, hvor modtageren af en række nærmere opregnede grunde ikke kan imødekomme pålægget, eller hvor modtageren vurderer, at et pålæg om udlevering af oplysninger tydeligvis er i strid med EU's charter om grundlæggende rettigheder eller åbenbart er udtryk for misbrug.

Sanktioner og fuldbyrdelse

Medlemsstaterne skal fastsætte regler om økonomiske sanktioner i tilfælde af tjenesteudbydernes manglende overholdelse af deres forpligtelser i *forhold til gennemførelse af pålæg og fortrolighed*.

Efterkommer modtageren ikke et pålæg *om udlevering eller sikring inden for fristen, og fremkommer modtageren ikke med en begrundelse, som accepteres af udstedelsesmyndigheden*, vil udstedelsesmyndigheden kunne oversende pålægget til den myndighed i fuldbyrdelsesstaten, der er kompetent til at fuldbyrde pålægget (fuldbyrdelsesmyndigheden) *med henblik på fuldbyrdelse i overensstemmelse med national lovgivning i fuldbyrdelsesstaten*. Fuldbyrdelsesmyndigheden vil skulle anerkende pålægget *uden yderligere formaliteter* inden for en frist på 5 arbejdsdage, medmindre den vurderer, at der foreligger en af en række nærmere opregnede indsigelsesgrunde. Modtageren vil også selv kunne gøre indsigelse mod fuldbyrdelsen af pålægget med henvisning til en række indsigelsesgrunde. Fuldbyrdelsesmyndigheden vil skulle inddrage den udstedende myndighed inden eventuel afgørelse om ikke at anerkende pålægget.

Retsmidler

Hvis modtageren af et pålæg om udlevering af bevismateriale vurderer, at efterkommelse af pålægget vil være i strid med lovgivningen i et tredjeland, der forbyder udlevering af de pågældende oplysninger under henvisning til, at det er nødvendigt for at beskytte de berørte personers grundlæggende rettigheder eller tredjelandets grundlæggende rettigheder forbundet med statens sikkerhed eller forsvar, giver forslaget mulighed for en fornyet prøvelse af pålægget. Den fornyede prøvelse vil skulle ske under inddragelse af den udstedende myndighed, en domstol i udstedelsesstaten og den centrale myndighed i tredjelandet.

Forslaget giver også mulighed for fornyet prøvelse i tilfælde, hvor modtageren vurderer, at efterkommelse af et pålæg om udlevering af bevismateriale vil være i strid med lovgivningen i tredjelandet af andre grunde.

Herudover fastsætter forslaget regler om effektive retsmidler for mistænkte og tiltalte samt de personer, hvis oplysninger udleveres. Disse retsmidler vil skulle udøves af en judiciel myndighed i udstedelsesstaten i henhold til dens nationale lovgivning.

Endelig fastsætter forslaget regler om sikring af privilegier og immuniteter i henhold til lovgivningen i fuldbyrdsstaten.

3.2. b) Forslag til direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale

Direktivforslaget *har til formål* at forpligte medlemslandene til at forpligte udbydere af visse elektroniske tjenester, som udbyder tjenester i EU, til at udpege en retlig repræsentant, som skal modtage, *overholde og håndhæve afgørelser fra kompetente myndigheder om indsamling af bevismateriale i straffesager på vegne af den pågældende tjenesteudbyder. Der vil eksempelvis kunne være tale om de pålæg om udlevering og sikring af elektronisk bevismateriale, der indføres med det samtidigt fremsatte forordningsforslag*, men der kan også være tale om rent nationale anmodninger eller anmodninger baseret på den europæiske efterforskningskendelse eller i medfør af reglerne om retshjælp.

Det afgørende for, om en tjenesteudbyder "udbyder tjenester i EU", er, om tjenesteudbyderen gør det muligt for juridiske eller fysiske personer i en eller flere medlemsstater at anvende sine tjenester. Den blotte tilgængelighed af tjenesten er dog ikke tilstrækkelig. Der stilles derfor også krav om en "væsentlig tilknytning" til den eller de medlemsstater, hvor tjenesterne stilles til rådighed, hvilket vil skulle afgøres på grundlag af en række momenter. En sådan væsentlig tilknytning anses for at være til stede, hvis tjenesteudbyderen er etableret i EU.

For tjenesteudbydere uden for EU vil det være afgørende for, om kravet om væsentlig tilknytning er opfyldt, om der er et betydeligt antal brugere i en eller flere medlemsstater, eller om tjenesteudbyderen målretter sine tjenester en eller flere medlemsstater, f.eks. ved at markedsføre tjenesterne på det nationale sprog eller ved at udbyde app's i lokale "app-butikker".

Forslaget finder ikke anvendelse for tjenesteudbydere, der er etableret i en enkelt medlemsstat og alene udbyder tjenester på denne medlemsstats område. Danske virksomheder, der alene udbyder tjenester i Danmark, vil således ikke blive forpligtet efter direktivet.

Udbydere af følgende typer af tjenester er omfattet af forslaget:

- 1) *Elektroniske kommunikationstjenester som defineret i artikel 2, stk. 4, i direktivet om en europæisk kodeks for elektronisk kommunikation (forslaget til direktiv er endnu ikke vedtaget).*
- 2) *Informationssamfundets tjenester som defineret i artikel 1, stk. 1, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/1535, for hvilke lagring af data er et afgørende element i den tjeneste, der leveres til brugeren, herunder sociale netværk, onlinemarkedspladser til fremme af transaktioner mellem deres brugere samt andre udbydere af hostingtjenester.*
- 3) *Internetdomænenavns- og IP-nummereringstjenester såsom udbydere af IP-adresser, domænenavnsadministratorer, domænenavnsregistratorer og hermed forbundne privatlivs- og proxytjenester.*

En udbyder af sådanne tjenester, som udbyder sine tjenester i EU, jf. det ovenfor beskrevne, vil skulle udpege mindst én retlig repræsentant inden for EU. Repræsentanten vil skulle udpeges i en af de medlemsstater, hvor tjenesteudbyderen udbyder sine ydelser eller er etableret.

Den retlige repræsentant kan være en fysisk eller juridisk person, herunder tredjemand. Tjenesteudbyderen vil også kunne udpege et eksisterende forretningssted, herunder en juridisk enhed, et agentur, et kontor eller hovedsædet.

Direktivforslaget indeholder en bestemmelse om, at hvis en tjenesteudbyder er forpligtet til at udpege en retlig repræsentant, og hvis tjenesteudbyderen udbyder sine tjenester i en medlemsstat, der deltager det retlige samarbejde på det strafferetlige område (instrumenter vedtaget i henhold til TEUF afsnit V, kapitel 4), skal tjenesteudbyderen udpege mindst én retlig repræsentant i en medlemsstat, der deltager i det retlige samarbejde i straffesager. Baggrunden for denne bestemmelse er, at Danmark som følge af retsforbeholdet (samt i et vist omfang også Irland og Storbritannien) ikke i alle tilfælde vil være bundet af den retsakt (f.eks. den europæiske efterforskningskendelse), som ligger til grund for anmodningen til den retlige repræsentant.

Dette skyldes, at en retlig repræsentant udpeget i en medlemsstat, der ikke deltager i et eller flere af de relevante samarbejdsinstrumenter, ikke vil kunne varetage sit hverv fuldt ud, idet vedkommende ikke vil kunne få forkyndt en kendelse i henhold til det instrument, som medlemsstaten ikke deltager i.

For Danmark vil denne bestemmelse i praksis medføre, at en dansk tjenesteudbyder omfattet af direktivet, der udbyder tjenester i et andet EU-land end Danmark, ikke vil kunne udpege sin retlige repræsentant i Danmark, fordi Danmark som følge af retsforbeholdet ikke i alle tilfælde vil være bundet af de retsakter, der ligger til grund for anmodningen. Den danske virksomhed vil således skulle udpege sin retlige repræsentant i en medlemsstat, der deltager i det EU-retlige samarbejde på det strafferetlige område.

Tjenesteudbyderne skal oplyse den centrale myndighed i den medlemsstat, hvori den retlige repræsentant udpeges, om udpegningen og kontaktoplysninger på den pågældende retlige repræsentant, samt om det eller de sprog, der kan rettes henvendelse til repræsentanten på. Har en tjenesteudbyder udpeget flere retlige repræsentanter, skal tjenesteudbyderen desuden oplyse om de kriterier, som tjenesteudbyderen har fastsat skal gælde for fordelingen mellem repræsentanterne ved fremsendelsen af henvendelser. Medlemslandenes myndigheder vil kunne afvige fra disse kriterier i behørigt begrundede tilfælde. Tjenesteudbyderen skal gøre oplysningerne offentligt tilgængelige og orientere om eventuelle ændringer.

Medlemsstaterne skal ved fastsættelsen af nationale regler sikre bl.a., at den retlige repræsentant kan gøres ansvarlig for manglende opfyldelse af de forpligtelser, der udspringer af den retlige ramme, som gælder ved repræsentantens modtagelse af afgørelser og kendelser, uafhængigt af et eventuelt ansvar for tjenesteudbyderen som sådan.

Medlemsstaterne skal bl.a. også indføre sanktioner for tjenesteudbyderens overtrædelse af nationale bestemmelser, der vedtages i medfør af direktivet, herunder hvis en tjenesteudbyder ikke udpeger en retlig repræsentant i overensstemmelse med direktivet eller ikke forsyner repræsentanten med de nødvendige beføjelser og ressourcer til generelt at kunne efterkomme de kompetente myndigheders afgørelser. Straffen for ikke at efterkomme en konkret afgørelse, såsom en kendelse i en konkret sag, vil derimod skulle følge af andre instrumenter, såsom det samtidigt fremsatte forordningsforslag, eller af national ret.

Direktivforslaget indfører endvidere en række andre forpligtelser for de enkelte medlemsstater med henblik på sikring af direktivets effektivitet.

Direktivforslaget indeholder herudover bestemmelser om mekanismer vedrørende koordination mellem de centrale myndigheder i medlemsstaterne, gennemførelse, evaluering og ikrafttræden.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger endnu ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

5.1. Forslag til forordning om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager

Kommissionen har anført, at den grænseoverskridende dimension af de identificerede problemer betyder, at det er nødvendigt med tiltag på EU-niveau. Kommissionen har anført bl.a., at de kriminalitetstyper, som der findes elektroniske beviser for, ofte vedrører situationer, hvor den infrastruktur, de elektroniske beviser lagres på, samt tjenesteudbyderen, der driver infrastrukturen, er omfattet af en anden national retlig ramme – inden for eller uden for EU – end den retlige ramme, som ofret og gerningsmanden er omfattet af. Som følge heraf kan det være meget tidskrævende og vanskeligt for det kompetente land at få effektiv adgang til elektroniske beviser på tværs af grænserne uden fælles minimumsregler.

Kommissionen har anført, at medlemsstaterne hver for sig vil have særligt svært ved at tage højde for den forskelligartede regulering i medlemsstaterne og ved at forbedre samarbejdet efter den nuværende EU-lovgivning, navnlig via den europæiske efterforskningskendelse.

På baggrund af de forskellige retlige tilgange, antallet af berørte politikområder (sikkerhed, grundlæggende rettigheder, herunder proceduremæssige rettigheder og beskyttelsen af personoplysninger, samt økonomiske aspekter) samt den brede vifte af interesser vurderer Kommissionen således, at det er mest hensigtsmæssigt med lovgivning på EU-niveau for at kunne adressere problemerne.

Det er – af de af Kommissionen anførte grunde – regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5.2. b) Forslag til direktiv om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale

Kommissionen har anført, at forslaget omfatter tjenesteudbydere, der udbyder deres tjenester i EU, uanset hvor de er etableret, både i og inden for EU.

Kommissionen har i den forbindelse anført, at det i mangel af en fælles EU-tilgang er sandsynligt, at ukoordinerede nationale løsninger i forhold til modtagelsen, overholdelse og fuldbyrdelse af afgørelser om indsamling af bevismateriale i straffesager vil føre til en fragmentering og skabe et klude-tæppe af forskellige og potentielt konfliktende nationale forpligtelser for de tjenesteudbydere, der driver virksomhed på flere markeder. Kommissionen har anført, at dette hæmmer leveringen af tjenesteydelser i hele EU.

På baggrund af de forskellige retlige tilgange samt de mange interessenter vurderer Kommissionen således, at det er mest hensigtsmæssigt med lovgivning på EU-niveau for at kunne adressere problemerne.

Det er – af de af Kommissionen anførte grunde – regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Danmark har – med enkelte undtagelser – ikke gennemført særlig lovgivning om gensidig retshjælp i straffesager. Det antages imidlertid med støtte i retspraksis, at udenlandske begæringer om efterforskningskridt i Danmark kan imødekommes, uanset om fremsættelsen og behandlingen af retsanmodninger er reguleret i en aftale, der finder anvendelse mellem Danmark og den anmodende stat. De relevante efterforskningskridt gennemføres i givet fald på grundlag af en analog anvendelse af de relevante bestemmelser i retsplejeloven, idet en udenlandsk anmodning om efterforskning, herunder ransagning, beslaglæggelse samt edition, kan imødekommes, hvis det pågældende efterforskningskridt kunne gennemføres i forbindelse med en tilsvarende national strafferetlig efterforskning.

Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union indeholder endvidere en række særlige regler og procedurer for retshjælp til andre medlemsstater for så vidt angår fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser.

Princippet i reglerne om gensidig retshjælp er, at anmodninger om retshjælp fremsendes mellem de relevante myndigheder i medlemsstaterne.

Der findes ikke regler om fremsendelse af pålæg om udlevering af bevismateriale i straffesager direkte til en tjenesteudbyder på tværs af landegrænserne.

Forslagene supplerer således de eksisterende regler om retligt samarbejde, herunder konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater.

Der findes ikke i dansk ret regler om tjenesteudbyderes udpegning af en retlig repræsentant med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager.

Er der tale om et efterforskningskridt i Danmark, som foretages af dansk politi, f.eks. et editionspålæg til en dansk tjenesteudbyder, vil der kunne rettes direkte henvendelse til den danske tjenesteudbyder.

7. Konsekvenser

Forordningsforslaget er som nævnt fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1. Danmark deltager således ikke i vedtagelsen af forordningsforslaget, ligesom forslaget ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Forslaget har derfor i sig selv ikke lovgivningsmæssige, økonomiske eller øvrige konsekvenser for Danmark.

Det bemærkes imidlertid, at forordningsforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte direktivforslag, som ikke er omfattet af retsforbeholdet, hvorfor det umiddelbart vurderes, at en vedtagelse af forordningsforslaget sammenholdt med en vedtagelse af det samtidigt fremsatte direktivforslag vil have konsekvenser for Danmark, herunder for erhvervslivet. Danmarks stilling i relation til forordningsforslaget er i øjeblikket ved at blive nærmere afdækket i samarbejde med Kommissionen i lyset af Danmarks tilknytning til direktivforslaget. De mulige konsekvenser af forordningsforslaget vil på baggrund af resultatet af denne undersøgelse kunne fastlægges nærmere.

Det vurderes umiddelbart, at en vedtagelse af direktivforslaget vil medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning.

Det vurderes endvidere, at en vedtagelse af direktivforslaget vil få statsfinansielle konsekvenser. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt nærmere at opgøre de økonomiske konsekvenser forbundet med direktivforslaget.

Det vurderes endelig, at en vedtagelse af direktivforslaget vil have konsekvenser for erhvervslivet. *Disse konsekvenser vil være forbundet med, at danske virksomheder, der er omfattet af direktivet, skal udpege en retlig repræsentant, der skal være bosiddende eller etableret i en anden medlemsstat end Danmark og besvare anmodninger fra andre medlemsstaters retslige myndigheder vedrørende udlevering af bevismateriale i straffesager.*

8. Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 25. september 2018.

Kommissionens forslag er sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Erhverv, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Anklagere, Handelshøjskolen i København (Juridisk Institut), Handelshøjskolen i Aarhus (Juridisk Institut), Institut for Menneskerettigheder, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Københavns Universitet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut), og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Institut for Menneskerettigheder, Rigspolitiet, Politiforbundet, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen har afgivet høringssvar, men har ikke haft bemærkninger til forslagene.

IT-politisk forening, Erhvervsstyrelsen og Dansk Erhverv har afgivet hørings svar med bemærkninger til begge forslag.

Advokatrådet har afgivet hørings svar med bemærkninger til forordningsforslaget.

Der henvises til de oversendte reviderede grund- og nærhedsnotater af 26. september 2018.

9. Forhandlingssituationen

Der er ikke kendskab til andre landes officielle holdninger til forslaget.

10. Regeringens (foreløbige) generelle holdning

Fra dansk side er man umiddelbart overordnet positivt indstillet over for forslagene, der har til formål at lette det retlige samarbejde i straffesager og at reducere hindringer for tjenesteudbydernes frie udveksling af tjenesteydelser i EU.

Det bemærkes, at Danmark, som følge af retsforbeholdet i relation til forordningsforslaget ikke fuldt ud vil kunne deltage i de fordele, forslagene medfører. Som følge af det samtidigt fremsatte direktivforslag, som ikke er omfattet af retsforbeholdet, vil forslagene dog medføre visse konsekvenser for Danmark, jf. pkt. 7.

Fra dansk side vil der blive lagt vægt på, hvilken betydning forslagene vil have for Danmark, herunder for danske myndigheder og tjenesteudbydere, samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 1. juni 2018 til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018.

Dagsordenspunkt 3: Grundlæggende rettigheder: A) Udveksling af synspunkter med direktøren for Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA), B) Rådskonklusioner om anvendelsen af EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder i 2017

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Sagen er på dagsordenen for råds-mødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner om anvendelsen af EU's Charter om grundlæggende rettigheder i 2017. Rådskonklusionerne har til formål at fremhæve områder, hvor Charteret konkret er blevet anvendt i 2017 og sikre, at Charterets bestemmelser fortsat respekteres i praksis. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man overordnet positiv over for, at EU's Charter om grundlæggende rettigheder anvendes af EU's institutioner og medlemsstaterne. Det forventes, at man fra dansk side vil kunne tage rådskonklusionerne til efterretning.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 4. juni 2018 en rapport om anvendelsen af EU's Charter om grundlæggende rettigheder i 2017 (KOM(2018) 396 endelig). På baggrund af denne rapport har det østrigske formandskab udarbejdet et udkast til rådskonklusioner om anvendelsen af EU's Charter om grundlæggende rettigheder i 2017.

På råds-mødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018 er rådskonklusionerne om anvendelsen af EU's Charter om grundlæggende rettigheder i 2017 på dagsordenen med henblik på vedtagelse. Rådskonklusionerne behandles under et samlet punkt om grundlæggende rettigheder, hvor der først vil være en drøftelse med deltagelse af direktøren for EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA), herefter forventes det, at Rådet vil vedtage udkastet til rådskonklusioner.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne har til formål at fremhæve områder, hvor Charteret konkret er blevet anvendt i 2017 og sikre, at Charterets bestemmelser fortsat respekteres i praksis.

Rådskonklusionerne bygger på Kommissionens rapport om anvendelsen af EU's Charter om grundlæggende rettigheder i 2017 (KOM(2018) 396 endelig) og EU-Agenturet for Grundlæggende Rettigheds 2018-rapport om grundlæggende rettigheder.

Kommissionens rapport indeholder en gennemgang af tiltag, herunder vedtagelse af nye EU-retsakter, som har sikret anvendelsen af Charteret i 2017. Rapporten fremhæver i den forbindelse blandt andet den europæiske søjle af sociale rettigheder, som blev underskrevet i fællesskab af Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen i 2017.

Kommissionens rapport fremhæver desuden en række initiativer, som endnu ikke er gennemført, herunder Kommissionens initiativ til bekæmpelse af falske nyheder og misinformation på nettet.

Rapporten nævner endvidere en række områder, hvor grundlæggende rettigheder i EU blev udfordret i 2017. Rapporten fremhæver i den forbindelse lovgivningen i Polen som en trussel mod den dømmende magts uafhængighed, hvilket medførte, at Kommissionen i 2017 indgav et begrundet forslag til Rådets afgørelse efter artikel 7, stk. 1, i TEU, hvorved det fastslås, at der er en klar fare for, at Polen groft overtræder retsstatsprincippet.

Endelig gennemgår rapporten medlemsstaternes retspraksis og retspraksis fra EU-Domstolen, hvor Charteret er blevet anvendt.

På baggrund af Kommissionens rapport fremhæver rådskonklusionerne en række fokusområder, der skal sikre virkeliggørelsen af Charterets bestemmelser om grundlæggende rettigheder.

Konklusionerne betoner i den forbindelse EU's Domstolens og EU-Agenturet om Grundlæggende Rettigheds rolle i relation til anvendelsen og udbredelsen af Charteret.

Herefter gennemgår konklusionerne en række fokusområder, som særligt prioriteres af Rådet. Rapporten fremhæver indledningsvist respekten for demokrati og retsstat og byder i denne forbindelse det årlige kollokvium i 2018 om ”Demokrati i EU” velkommen.

Rådskonklusionerne fremhæver endvidere kvinders rettigheder som et fokusområde og opfordrer de medlemsstater, som endnu ikke har ratificeret Istanbul-konventionen om vold mod kvinder til at gøre dette.

Desuden fremhæves blandt andet bekæmpelse af racisme og fremmedhad, udbredelsen af ikke-diskrimination, beskyttelse af migrant børn, LGBTI rettigheder samt databeskyttelse og den digitale verden.

Endelig fremgår det af rådskonklusionerne, at Rådet fortsat vil arbejde for EU's tiltrædelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser, og giver heller ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 25. september 2018 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemsstaters holdninger til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positiv over for, at EU's Charter om grundlæggende rettigheder anvendes af EU's institutioner og medlemsstaterne. Det forventes, at man fra dansk side vil kunne støtte rådskonklusionerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 4: Sikring af frie og retfærdige valg, herunder mod misbrug af persondata og cyberangreb

Nyt notat

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM(2018) 637 endelig

1. Resumé

Dagsordenspunktet om sikring af frie og retfærdige valg, herunder mod misbrug af persondata og cyberangreb er sat på den del af dagsordenen, som indeholder de ikke-lovgivningsmæssige aktiviteter. Det må forventes, at der vil blive tale om en overordnet politisk drøftelse af Kommissionens meddelelse om sikring af frie og retfærdige europæiske valg, som blev fremsat den 12. september 2018.

I meddelelsen anbefaler Kommissionen en række initiativer, der bl.a. skal beskytte det kommende valg til Europa-Parlamentet, som skal finde sted i maj 2019.

Regeringens stillingtagen til selve indholdet af meddelelsen vil foreligge, når regeringen i forlængelse af offentliggørelsen af den danske sprogversion af meddelelsen har udarbejdet grund- og nærhedsnotat.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 12. september 2018 en meddelelse om sikring af frie og retfærdige europæiske valg. Meddelelsen skal ses som Kommissionens bidrag til topmødet i Salzburg den 19. og 20. september 2018.

Meddelelsen blev offentliggjort samme dag som Jean-Claude Junckers årlige State of the European Union-tale. I talen nævnte Juncker bl.a., at europæerne skal kunne udøve deres politiske valgret i retfærdige, sikre og gennemsigtige valg til Europa-Parlamentet, og at risikoen for indblanding og manipulation i valghandlinger aldrig har været større.

Meddelelsen kan ses på baggrund af de øvrige initiativer, som er blevet taget i EU-regi igennem de seneste år i forhold til kampen mod desinformation generelt. I foråret 2015 blev der på bl.a. dansk foranledning taget initiativ til oprettelsen af East StratCom Task Forcen. På Det Europæiske Råds møde

den 20. marts 2015 opnåedes enighed om behovet for at udfordre Ruslands igangværende misinformationskampagner, og i juni 2015 blev der fremlagt en EU-handlingsplan for strategisk kommunikation, hvor Task Forcen fik en central rolle.

I forlængelse heraf fremsatte Kommissionen den 26. april 2018 en meddelelse om ”Bekæmpelse af desinformation på internettet: en europæisk tilgang”. Meddelelsen fastlægger Kommissionens syn på udfordringerne med desinformation på internettet, de overordnede principper og målsætninger, der bør ligge til grund for bekæmpelse heraf samt en række specifikke foranstaltninger, som Kommissionen har til hensigt at træffe. Dette gælder bl.a. initiativer, som skal give større gennemsigtighed, fremme mangfoldighed af information, informationers troværdighed samt inklusive løsninger. Der henvises til regeringens grund- og nærhedsnotat af 18. juni 2018 om meddelelsen (EUV, KOM(2018) 0236).

3. Formål og indhold

Meddelelsen om sikring af frie og retfærdige europæiske valg har bl.a. til formål at sikre, at der ikke sker manipulation i forhold til det kommende valg til Europa-Parlamentet, som skal afholdes til maj 2019.

I meddelelsen anbefaler Kommissionen bl.a., at der skal ske en styrkelse af netværk for valgsamarbejde, gennemsigtighed på internettet, beskyttelse mod cyberangreb, samt en styrkelse af kampen mod desinformationskampagner i forbindelse med valg til Europa-Parlamentet.

Derudover anbefaler Kommissionen, at databeskyttelsesreglerne bliver anvendt i valgprocessen, og derfor har Kommissionen forberedt en specifik vejledning, som skal sætte fokus på de forpligtelser efter databeskyttelsesforordningen, der er relevante i forbindelse med afholdelse af valg. Endelig anbefaler Kommissionen, at reglerne om finansiering af europæiske partier bliver strammet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke udtalelser eller andre tilkendegivelser fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervs-mæssige konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 25. september 2018 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er endnu ikke konkret kendskab til andre landes officielle holdninger til Kommissionens meddelelse.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side er man som udgangspunkt generelt positiv over for at styrke indsatsen mod desinformationskampagner i forhold til valg i Danmark, herunder i forhold til valg til Europa-Parlamentet. Dette er også baggrunden for, at regeringen den 7. september 2018 lancerede en valghandlingsplan, som skal styrke valg i Danmark mod påvirkningskampagner. Disse initiativer vil ikke alene finde anvendelse i forhold til folketingsvalg men også i forhold til valg til Europa-Parlamentet.

Da meddelelsen blev offentliggjort den 12. september 2018, er det endnu for tidligt at tage stilling til indholdet af meddelelsen, herunder Kommissionens konkrete anbefalinger. En endelig stillingtagen hertil vil derfor foreligge, når regeringen i forlængelse af offentliggørelsen af den danske sprogversion af meddelelsen har udarbejdet grund- og nærhedsnotat og sendt dette til Europaudvalget.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 5: Rådets forordning (EU) 2017/1939 af 12. oktober 2017 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

1. Resumé

Sagen er omfattet af retsforbeholdet. På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018 forventes det, at der gøres status over gennemførelsen af forordningen om Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO). Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusorienteringen til efterretning.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte i juli 2013 med hjemmel i artikel 86 i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) et forordningsforslag om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO).

Forordningen blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12-13. oktober 2017.

Det er alene 22 medlemsstater, som vil deltage i samarbejdet om EPPO som led i et såkaldt forstærket samarbejde.

Forordningen er omfattet af retsforbeholdet, hvilket indebærer, at den ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

På det uformelle rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 26. januar 2018 i Sofia, Bulgarien, blev EPPO's samarbejde med andre institutioner/agenturer, herunder Europol, Eurojust og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF), drøftet. Det blev endvidere tilkendegivet, at EPPO's samarbejde med ikke-deltagende medlemsstater ville blive undersøgt nærmere.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8.-9. marts 2018 blev der gjort status over arbejdet med gennemførelsen af forordningen, herunder

status for udarbejdelsen af ansættelsesprocedurer for EPPO's personale og forventet tidspunkt for udnævnelse af chefanklageren. I relation til samarbejdet mellem EPPO og OLAF oplyste Kommissionen, at Kommissionen i april 2018 forventede at fremsætte forslag til et revideret retsgrundlag for OLAF, hvilket bl.a. skal sikre imod uhensigtsmæssige overlap i funktioner og opgaver (*forslaget blev fremsat den 23. maj 2018*). Det blev afslutningsvist gentaget, at EPPO gerne skal være aktiv inden udgangen af 2020.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018 blev der på ny gjort status for gennemførelsen af forordningen. Kommissionen gentog i den forbindelse, at EPPO forventes at være i drift i 2020.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018 er det forventningen, at der vil blive gjort fornyet status over arbejdet med gennemførelsen af forordningen.

3. Formål og indhold

Oprettelsen af EPPO har til formål at styrke beskyttelsen af EU's finansielle interesser mod strafbare handlinger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da sagen omhandler en allerede vedtaget forordning.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen er vedtaget med hjemmel i TEUF artikel 86 og er således omfattet af retsforbeholdet. Sagen har derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har af samme årsag ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

Sagen vurderes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 25. september 2018 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne vil tage statusorienteringen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark deler målsætningen om at sikre bedst mulig beskyttelse af EU's finansielle midler. Derfor vil man fra dansk side være opmærksom på at sikre grundlaget for et effektivt samarbejde mellem den danske anklagemyndighed og EPPO.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 4.-5. juni 2018, hvor der blev givet en status over arbejdet med gennemførelsen af forordningen.

Dagsordenspunkt 6: Gensidig anerkendelse på det strafferetlige område – styrkelse af gensidig tillid

Nyt notat

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 11.-12. oktober 2018, hvor der er lagt op til en udveksling af synspunkter om princippet om gensidig anerkendelse på det strafferetlige område. Sagen er en prioritet for det østrigske formandskab og er tidligere blevet drøftet på bl.a. et uformelt rådsmøde i Innsbruck den 13. juli 2018. Fra dansk side tillægger man princippet om gensidig anerkendelse stor vægt og er derfor positivt indstillet over for drøftelserne, ligesom man hilser en række konkrete initiativer fra det østrigske formandskab velkommen. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

2. Baggrund

Det østrigske formandskab har bl.a. bekæmpelse af organiseret kriminalitet og beskyttelse af de europæiske værdier som prioriteter under EU-formandskabet. I den forbindelse har formandskabet valgt at sætte fokus på gensidig anerkendelse på det strafferetlige område, herunder i forbindelse med udlevering af kriminelle og overførsel af afsonere mellem medlemsstaterne. Det skyldes, at der i de senere år er opstået en række udfordringer i flere medlemsstater i forhold til bl.a. utilstrækkelige fængselsforhold, længden af varretægtsfængsling og potentielle menneskerettighedskrænkelser.

Sagen er tidligere blevet drøftet på et arbejdsgruppemøde i COPEN den 22. juni 2018 og i CATS den 18. september 2018, samt på et uformelt rådsmøde (retlige og indre anliggender) i Innsbruck den 13. juli 2018.

Drøftelserne om gensidig anerkendelse på det strafferetlige område har bl.a. sammenhæng med spørgsmålet om udlevering og overførsel af kriminelle mellem medlemsstaterne. Det gælder bl.a. spørgsmålet om, i hvilket omfang man har pligt til at undersøge bl.a. fængselsforholdene i den medlemsstat, der skal udleveres eller overføres til.

I forlængelse heraf kan det nævnes, at Danmark intervererede i EU-Domstolens sag C-220/18 PPU, Generalstaatsanwaltschaft, der omhandlede udlevering til Ungarn. I sagen argumenterede Danmark bl.a. for, at principperne om gensidig tillid og anerkendelse bør tillægges betydeligt vægt og er af grundlæggende betydning for et effektivt samarbejde om udlevering af kriminelle mellem medlemsstaterne.

Dommen bidrager til en afklaring af, i hvilket omfang pligten til nærmere at undersøge fængselsforhold i en anden medlemsstat kan begrænses som følge af en konkret udstedt garanti for, at vedkommende ikke vil blive udsat for en sådan behandling. Dommen fastslår, at der ikke kan ses bort fra en sådan garanti, og at garantiens betydning afhænger af sagens omstændigheder.

Dommen må forstås således, at den på visse punkter afgrænser forpligtelsen til at undersøge fængselsforholdene i det land, der søges udleveret eller overført til. Det er dog foreløbig uklart, i hvilket omfang dommen vil kunne få en positiv indvirkning på antallet af udleveringer og overførsler fra Danmark til bl.a. Rumænien.

3. Formål og indhold

Drøftelserne tager udgangspunkt i det diskussionsoplæg, som formandskabet har udarbejdet som opfølgning på diskussionerne om samme emne på det uformelle rådsmøde i Innsbruck den 13. juli 2018. Oplægget indeholder i alt 11 initiativer, som har til formål at fremme den gensidige anerkendelse på det strafferetlige område. Ingen af initiativerne udgør retligt bindende instrumenter.

Som eksempel på initiativer kan det særligt fremhæves, at formandskabet har foreslået, at bede Kommissionen om at udarbejde en vejledning til medlemsstaterne om bl.a. minimumsstandarder på fængselsområdet og gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. Derudover foreslår formandskabet, at Rådet inkluderer spørgsmålet om udfordringer ved gensidig anerkendelse i den kommende evaluering af medlemsstaterne i relation til bekæmpelse af organiseret kriminalitet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen skal ikke forelægges for Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen giver ikke anledning til at vurdere eventuelle juridiske og økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 25. september 2018 – ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På det uformelle rådsmøde i Innsbruck den 13. juli 2018 blev der generelt udtrykt stor tillid til det eksisterende strafferetlige samarbejde baseret på gensidig anerkendelse. Flere lande efterspurgte dog mere klare standarder for, hvornår f.eks. en udleveringsanmodning kan afvises.

Formandskabet og Kommissionen erklærede sig i forlængelse af drøftelserne parate til at imødekomme medlemsstaterne.

10. Regeringens generelle holdning

Den danske regerings holdning er grundlæggende, at principperne om gensidig tillid og gensidig anerkendelse udgør en hjørnesteen i samarbejdet mellem medlemsstaterne og alene bør tilsidesættes under helt særlige omstændigheder. Hvis der rejses tvivl om disse principper, vil det ikke alene svække det praktiske udleverings- og overførselssamarbejde, men også mere overordnet bringe grundlaget for det strafferetlige samarbejde mellem medlemsstaterne i fare.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.